

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-195/2016. számú ügyben**

Ügyintéző: dr. Zséger Barbara

Az eljárás megindulása

A panaszos beadványa szerint rendőrségi intézkedés során fényképet készítettek róla, amit később nyilvánosságra hoztak.

A panasz alapján felmerült az emberi méltósághoz és a személyes adatok védelméhez való jog sérelmének gyanúja. Erre figyelemmel – az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján – vizsgálatot folytattam, amelynek során tájékoztatást kértem a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányságtól és a Kecskeméti Rendőrkapitányságtól.

Érintett alapvető jogok

Az emberi méltósághoz való jog: *„Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”* (Alaptörvény II. cikk)

Személyes adatok védelméhez való jog: *„Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”* (Alaptörvény VI. cikk /2/ bekezdés)

Az alkalmazott jogszabályok

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.)

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Info tv.)

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat)

A megállapított tényállás

2015. július 26-án 18.00 óra után bejelentés érkezett a rendőrség ügyeletére, amely szerint egy kecskeméti lakás erkélyén egy fiatal ember öngyilkossággal fenyegetőzik. A Kecskeméti Rendőrkapitányság rendőrei a megyei tevékenység-irányító központ utasítására megjelentek a panaszos (anya és fia) lakásán, ahol a fiú mezítláb az erkélyajtó kitört ablaküvegének szilánkjain állt, lábán vérző sérülésekkel, és azzal fenyegetőzött, hogy kiugrik az erkélyről.

Az intézkedő rendőrök – mivel álláspontjuk szerint a késedelem veszéllyel járt volna – a kényszerítő eszközök alkalmazására irányuló felszólítást mellőzték, majd testi kényszert alkalmazva, a panaszost a szobába vezették. A panaszos ellenállást tanúsított, próbált kiszabadulni a rendőrök intézkedése alól. Ezért vele szemben – 2015. július 26-án 18 óra 50 perckor – bilincset alkalmaztak, majd a panaszos ruházatát átvizsgálták. Az intézkedő járőrök – a folyamatos ellenállás és az öngyilkossági szándék hangoztatása miatt – az ügyeletestől segítséget és mentőt kértek a helyszínre, ahová 19.00 órakor érkezett további két rendőr és a mentőautó.

A mentősök a panaszost rendőri segítség mellett a Bács- Kiskun Megyei Kórház Traumatológiai Osztályára szállították. Az eredetileg intézkedő két rendőr a mentőben ülve kísérte a panaszost, a helyszínre később érkező másik két rendőr pedig a szolgálati gépjárművel követte őket. Mivel a panaszos a kórházban is ellenállt az intézkedésnek és az orvosi ellátásnak, az orvos kérésére az intézkedő rendőrök a bilincset a vizsgálat ideje alatt sem vették le a kezéről, illetve testi kényszerrel (lefogással) igyekeztek a kezelést elősegíteni.

A sebészeti ellátását követően a panaszost beutalták a pszichiátriai osztályra. A rendőrök a mentősök kérésére oda is elkísérték. A bilincset 19 óra 50 perckor vették le a panaszosról, amikor a pszichiátriai osztálynak átadták.

Az intézkedésben részt vevő rendőrök egyike a traumatológiai ellátás során saját mobiltelefonjával fényképet készített a panaszosról és két rendőrrel. A fényképen a panaszos a kezelő kocsin/ágyon megbilincselve, hason fekszik, arccal a kamera felé, miközben az egészségügyi személyzet a háttérben a lábán lévő sebeket látja el. A panaszos arca tisztán felismerhető, eltorzul a fájdalomtól és a tehetetlenségtől. A képen két intézkedő rendőr is látható, amint az ágy másik oldalán könyökükkel leszorítják a panaszost. Az egyik rendőr a kezében egy orvosi eszközt (ollót) is tart. Mindketten arccal a kamerába néznek és a felfelé mutató hüvelykujjal jelzik, hogy „minden rendben”. Arcukon mosoly, miközben a panaszos láthatólag szenved.

A fényképet az azt készítő rendőr egy csoportos felhasználást lehetővé tevő alkalmazáson (viberen) továbbította. A rendőrség nyilatkozata szerint a fényképet az említett alkalmazás zárt, rendőrökből álló csoport tagjai kapták csak meg, azt nem terjesztették nyilvánosan. Ezzel szemben megállapítható, hogy a kép kikerült a zárt viber csoportból és több ismert internetes hírportálon is megjelent (Blikk, HVG, Index, Kecskemét Online, 24.hu, tények.hu). A panaszos a képek megjelenése után munkahelyét elveszítette.

Az intézkedést követő parancsnoki kivizsgálás szerint a rendőri intézkedések (igazoltatás, ruházat átvizsgálása, biztonsági intézkedés, testi kényszer, bilincs használata) jogszerűek és szakszerűek voltak, megfeleltek az arányosság követelményének. A panaszos orvosi ellátása során az ápoló megkérte a jelen lévő rendőrök egyikét, hogy fogja meg az ollót. Az ollót tartó rendőr, miután a panaszos talpán lévő sebeket összevarrták, megkérte társát, hogy „örökítse meg az intézkedést”. Ezzel azt kívánták rögzíteni, hogy „a betegágy mellett is az egészségügyi személyzetnek segítséget nyújtva teljesítik kötelességüket”, „az öngyilkosságot megkísérlő személy biztonságban van”. A rendőrség szerint a non verbális gesztusokkal „az életet mentő sikeres rendőri intézkedés” miatt érzett örömet fejezték ki. A kecskeméti kapitányság vezetője a fényképfelvételre tekintettel fegyelmi eljárást rendelt el, amelynek eredményeképpen az egyik rendőr fegyelmi felelősségét megállapították és megrovásban részesítették.

A vizsgálat megállapításai

1. A hatásköröm tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint az ezek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, kötelező tagság alapján működő köztestület, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv, közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörében, nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve, közjegyző, törvényszéki végrehajtó, önálló bírósági végrehajtó vagy közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (5) bekezdése értelmében a vizsgálattal érintett Kecskeméti Rendőrkapitányság rendvédelmi szerv, így tevékenységének vizsgálatára rendelkezem hatáskörrel.

2. Az alapvető jogok és az ügy érdeme tekintetében

Az alapvető jogok biztosáé egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta a biztosok következetesen, zsinórmértékként támaszkodnak az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazzák az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott egyes alapjogi tesztek.

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) alapjogokkal kapcsolatos megfogalmazása nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, legalábbis az alapjogi követelmények és alapjogok tekintetében nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely ellentétes lenne a korábbi Alkotmány szövegével. A normaszövegben előfordul részben eltérő fogalmazásmód, kiegészítés, kihagyás, de mindaddig, amíg az alkotmányértelmezési monopóliummal felruházott Alkotmánybíróság ellenkezően nem nyilatkozik – álláspontom szerint – *vélelmezendő, hogy az Alkotmány szövegéhez kapcsolódó korábbi alkotmánybírói megállapításokra valamennyi alaptörvény-értelmezőnek, így az alapvető jogok biztosának is figyelemmel kell lennie.*

Az ombudsmani gyakorlatban továbbra is hivatkozási pontot jelent tehát az egyes alkotmányos jogokat és követelményeket értelmező alkotmánybírói esetjog. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában mutatott rá arra, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírói döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”.

a) A rendőri intézkedések törvényességének értékelése

A szóban forgó rendőri intézkedésről készült jelentés szerint a panaszossal szemben a következő Rtv. szerinti intézkedéseket fogantatosították: igazoltatás (Rtv. 29. §), személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása (Rtv. 31. §), biztonsági intézkedés az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy érdekében (Rtv. 37. § b.) pont) és intézkedés az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására (Rtv. 37. § c.) pont). Ezen túlmenően kényszerítő eszközt, testi kényszert (Rtv. 47. §) és bilincset is alkalmaztak (Rtv. 48. § a) pont).

Az intézkedésről és a kényszerítő eszközök alkalmazásáról szóló jelentés szerint a rendőrök az önkárosítás megakadályozása érdekében használtak előzetes figyelmeztetés nélkül bilincset, mert úgy ítélték meg, hogy a késelem veszéllyel járt volna. A jelentések az esemény rövid leírásával és a panaszos magatartásával kapcsolatban a következőket tartalmazzák: a bejelentés szerint a panaszos őrröngött és késsel fenyegetőzött. A helyszínre érkező rendőrök betört ablakok között találták az öngyilkossággal fenyegetőző panaszost, aki az intézkedés során végig zavartan viselkedett. A parancsnok mérlegelése szerint az intézkedések és a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, ez utóbbi megfelelt az arányosság követelményének is.

Az Rtv. 29. § (1) bek. a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Az igazoltatásra az Rtv. idézett rendelkezése értelmében tehát csak akkor kerülhet sor, ha az Rtv.-ben megállapított valamely feltétel fennáll. A rendelkezésemre bocsátott, intézkedésről készült rendőri jelentés szerint a panaszost a közrend, a közbiztonság, illetve saját és más jogainak védelme érdekében igazoltatták. A szóban forgó rendőri intézkedésnek tehát *megvolt a jogalapja.*

A rendőrök az Rtv. 37. §-a alapján biztonsági intézkedést alkalmaztak a panaszossal szemben. Az Rtv. 37. § b) és c) pontjai szerint a rendőr az önveszélyes állapot ... megszüntetése ... érdekében intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában, továbbá intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására. Az eljáró rendőrök mentőt kértek a helyszínre, és a panaszos kórházba szállították. Az eljáró rendőrnek ezen intézkedés előtt kötelessége – orvosi szakismeret nélkül – a szükséges *mérlegelés* lefolytatása és annak eldöntése, hogy a panaszos zavartsága eléri-e a veszélyeztető állapot szintjét és *magatartása megalapozza-e* a biztonsági intézkedés alkalmazását. Különösen fontos ez a mérlegelés azért, mert a biztonsági intézkedés említett esetei a személyes szabadság korlátozásával járnak.

A rendelkezésekre bocsátott dokumentumok (rendőri jelentések) és az a körülmény, hogy a kikerülő mentősök, illetve később az orvosok a panaszos kórházba szállítása, végül pszichiátriai osztályra utalása mellett döntöttek, azt támasztják alá, hogy a panaszos valóban veszélyeztető állapotban volt. Megállapítottam, hogy a biztonsági intézkedés kellő *jogalappal bírt, a rendőrség intézkedése megfelelt a jogszabályi előírásoknak, adekvát volt a panaszos zavart viselkedése miatt.* A panaszossal szemben a rendőrök az előző intézkedéseket követően testi kényszer alkalmaztak, majd megbilincseltek. A bilincset 60 perc elteltével, a pszichiátriai osztályra érkezéskor távolították el. A kényszerítő eszközök alkalmazásával összefüggésben azt vizsgáltam, hogy fennálltak-e az alkalmazás *törvényi feltételei* és érvényesült-e az *arányosság*, illetve a *fokozatosság* követelménye. Az Rtv. 61. § (1) bekezdése szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell. A vizsgált esetben a rendőröknek a panaszos önmagát veszélyeztető magatartása miatt erre nem volt lehetősége, a helyszínen való megjelenést követően azonnal intézkedniük kellett. Álláspontom szerint az eset körülményei valóban nem tették lehetővé az előzetes figyelmeztetést, így annak elmaradása nem volt jogszerűtlen. Az Rtv. 47. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdése szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. *A panaszos lefogására, szobába vezetésére ellenállásának leküzdése, önkárosításának megakadályozása érdekében volt szükség, a testi kényszer alkalmazásának tehát volt jogalapja.*

Az Rtv. 48. §-a értelmében a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának, támadásának, szökésének megakadályozására, és ellenszegülésének megtörésére. Az Rtv. tehát taxatív szabályozást tartalmaz, felsorolva azon feltételek körét, amelyek fennállása esetén szóba jöhet a kényszerítő eszközök közül a bilincs alkalmazása. A bilincs alkalmazásával kapcsolatban a jelentés egyértelműen az Rtv. 48. § a) pontját jelöli meg, tehát erre az önkárosítás megakadályozása érdekében került sor. Ebben az esetben a *bilincs alkalmazásának* – az általános garanciális követelményeken kívül – *két törvényi feltétele* van: az érintett önkárosító magatartásának közvetlen veszélye és az, hogy vele szemben személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés alkalmazása történjen. A kikerülő mentősök véleménye alapján a panaszos kórházba szállítása indokolt volt. Ezért nem vontam kétségbe a biztonsági intézkedés jogalapjául szolgáló, a panaszos önmagát veszélyeztető állapotát. *Erre tekintettel megállapítható, hogy a bilincs alkalmazásának törvényi feltételei, az önkárosítás megakadályozásának szükségessége fennállt, és a személyi szabadságot korlátozó intézkedés is elkerülhetetlen volt.*

Az Rtv. 15. §-a szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-a kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt ... az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. A Szolgálati Szabályzat alapján a nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A vizsgált esetben a rendőrség először testi kényszer alkalmazott, majd ennek eredménytelensége után bilincselte meg a panaszost. A bilincselést megelőzően tehát sor került enyhébb kényszerítő eszköz, a testi kényszer alkalmazására. *Megállapítom, hogy az eljáró rendőrök a kényszerítő eszközök alkalmazása során az arányosság és a fokozatosság garanciális elveit figyelembe véve jártak el.*

b) A fénykép elkészítésének körülményei

Az Info tv. szerint: „személyes adat az érintettel kapcsolatba hozható adat – különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret –, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés.” Ugyancsak az Info tv. szerint adatkezelés – az alkalmazott eljárástól függetlenül – az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége. Adatkezelés így különösen az adat gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése. Mindezek értelmében a panaszosról készített fényképfelvétel *személyes adatnak* minősül, mivel az az érintettel kapcsolatba hozható és következtetés vonható le rá nézve. A fénykép rögzítése és továbbítása pedig *adatkezelés*, függetlenül attól, hogy egy zárt csoporton belüli továbbítást tervezett-e a fénykép készítője. Az Info tv. értelmében a személyes adat kizárólag meghatározott *célból*, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek *minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának*, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

Vizsgálatom során az első szempont az volt, hogy a személyes adat kezelésének (a fénykép elkészítésének és továbbításának) megvolt-e a törvényes alapja. A rendőrség szerint a fénykép azért készült, hogy „megörökítsék, hogy egy komoly, és igen nehéz, szakszerű intézkedés során sikerült egy ember életét megmenteni”. „A képet csak és kizárólag saját felhasználás céljából készítette” az egyik rendőr, vagyis a fénykép *saját célra* készült.

Az Infotv. 5. §-a alapján „személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az *érintett hozzájárul*, vagy *törvény*, illetőleg – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete azt elrendeli.” *Az érintett hozzájárulása a vizsgált esetben egyértelműen hiányzott.* A rendőri intézkedés során képfelvétel készítésére az Rtv. ugyan ad felhatalmazást, amikor az intézkedések között felsorolja a képfelvétel, hangfelvétel, kép- és hangfelvétel készítését. Erre azonban csak meghatározott céllal kerülhet sor. Az Rtv. szerint a rendőrség „a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvétele, hangfelvétele, kép- és hangfelvétele (a továbbiakban: felvétel) készíthet”. Az Rtv. tehát feljogosítja a rendőrséget arra, hogy a rendőri intézkedéssel érintett személyről fényképet készítsen, de szigorúan meghatározza azt a célt, amelynek érdekében az történhet. Ugyancsak az Rtv. szerint az így készített felvétel, illetve az abban szereplő személyes adat csak a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, körözött személy vagy tárgy azonosítása vagy a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel. *A vizsgált esetben sem az adat rögzítése (a fénykép elkészítése), sem továbbítása nem szolgálta az Rtv.-ben leírt lehetséges célok egyikét sem.* Rendőri intézkedés közben saját felhasználás céljából történő fénykép készítésére és annak továbbítására pedig sem az Rtv., sem más jogszabály nem ad felhatalmazást.

„Az Alkotmány 59. §-ában biztosított személyes adatok védelméhez való jognak ... az a tartalma, hogy mindenki maga rendelkezik személyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról. Személyes adatot felvenni és felhasználni tehát általában csakis az érintett beleegyezésével szabad; mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatát.” „Az információs önrendelkezési jog gyakorlásának feltétele és egyben legfontosabb garanciája a *célhoz kötöttség*. Ez azt jelenti, hogy személyes adatot feldolgozni csak pontosan meghatározott és jogszerű célra szabad. Az adatfeldolgozásnak minden szakaszában meg kell felelnie a bejelentett és közhitelűen rögzített célnak.

Az adatfeldolgozás célját úgy kell az érintettel közölni, hogy az megítélhesse az adatfeldolgozás hatását jogaira, és megalapozottan dönthessen az adat kiadásáról; továbbá, hogy a céltól eltérő felhasználás esetén élhessen jogaival.” „A másik alapvető garancia az adattovábbítás és az adatok nyilvánosságra hozásának korlátozása. Az adattovábbítás szűkebb értelme az, hogy az adatot az adatfeldolgozó meghatározott harmadik személy számára hozzáférhetővé teszi. Az adat nyilvánosságra hozása azt jelenti, hogy az adatot bármely harmadik személy megismerheti. Személyes adatot az érintetten és az eredeti adatfeldolgozón kívüli harmadik személy számára hozzáférhetővé tenni ... csak akkor szabad, ha minden egyes adat vonatkozásában az adattovábbítást megengedő összes feltétel teljesült. Ez tehát azt is jelenti, hogy az adattovábbítás címzettjének (az adatkérőnek) vagy konkrét törvényi felhatalmazással kell rendelkeznie ahhoz, hogy a továbbított adatokat feldolgozhassa, vagy az érintett beleegyezését kell bírnia.” [15/1991. (IV. 13.) AB határozat] Megállapítom, hogy a vizsgált ügyben az érintett hozzájárulása és törvényi felhatalmazás hiányában az adatkezelésnek – sem a fénykép elkészítésekor, sem annak továbbításakor – nem volt jogalapja, sérült a célhoz kötöttség és az adattovábbítás korlátozásának elve is. A magáncélra történő fénykép elkészítésével és annak továbbításával a rendőrség a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogával összefüggésben visszásságot okozott. A rendőrség arról nem tudott nyilatkozni, hogy hogyan került nyilvánosságra a felvétel. Álláspontja szerint az csak az eljáró rendőrökkel együtt szolgálatot teljesítő állomány, vagyis egy zárt csoport tagjai részére volt hozzáférhető. A fénykép nyilvánosságra kerülésének körülményeit ombudsmani eszközökkel vizsgálni nem tudtam. Ezért erre vonatkozó megállapításokat jelentésem nem tartalmaz.

c) Az eljáró rendőrök által tanúsított magatartás

A rendőrség álláspontja szerint a „rendőrök non verbális gesztusai egyértelműen az életet mentő sikeres rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű befejezésére” irányultak. „Nem volt céljuk, hogy az intézkedés alá vont személy emberi méltóságát megsértsék”. Ugyanakkor – a fénykép és az intézkedést indokoló események ismeretében, álláspontom szerint – az eljáró rendőrök test- és kéztartása, arckifejezése egyértelműen nem empátiát, támogatást fejezett ki.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”. A Rendőri Hivatás Etikai Kódexe szerint a rendőr: „Nem alkalmaz kínzást, könyörtelen, embertelen vagy megalázó bánásmódot és ezt mástól sem tűri el. Empátiával fordul embertársai felé, védelmet és segítséget nyújt a rászorulóknak.” A rendőri feladatok ellátása során tehát *alapelvi követelmény az emberi jogok tiszteletben tartása és védelmezése, az emberi méltóság megóvása. Megállapítom, hogy az eljáró rendőrök viselkedése, a rendőri intézkedés és egészségügyi ellátás alá vont panaszzal való bánásmódja nem felelt meg hivatásuk egyik alapvető követelményének, mely sértette az emberi méltósághoz való jogot.*

Intézkedéseim

A jelentésemben feltárt visszásság orvoslása és jövőbeni megelőzése érdekében:

1. az Ajbt. 31. § (1) bekezdése alapján *felkérem a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét*, hogy
  - jelentésem ismertetésével hívja fel az alárendeltségében működő személyi állomány figyelmét a személyes adatok védelméhez és az emberi méltósághoz való jog maradéktalan tiszteletben tartásának garanciális jelentőségére,
  - fontolja meg a jogellenes adatkezelés miatt sérelemdíj megfizetését.
2. az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján *felkérem a Kecskeméti Rendőrkapitányság vezetőjét*, hogy
  - a fényképen szereplő, illetve azt készítő, fegyelmi eljárás alá nem vont rendőrökkel szemben is folytasson le fegyelmi eljárást,
  - gondoskodjon a panaszostól való írásbeli bocsánatkérésről.

Budapest, 2016. november

Székely László sk.